

VIỆT NAM - ÔXTRÂYLIA

***Hướng dẫn
Xác định, lập và thực hiện các dự án hỗ trợ đời sống***

3 - 2004

Bối cảnh chung

Chương trình Phát triển Nông thôn Quảng Ngãi (RUDEP) do chính phủ Việt Nam và chính phủ Úc tài trợ kéo dài trong thời gian 10 năm với mục đích đem lại cho hộ nông dân nghèo trong tỉnh các cơ hội tạo thu nhập, giảm đói nghèo và cải thiện điều kiện sinh sống thông qua giới thiệu các quy trình lập kế hoạch có sự tham gia thành quy trình thông dụng. Chương trình sẽ góp phần đẩy mạnh công tác xóa đói giảm nghèo trong tỉnh, tạo đà cho hộ nghèo ở các xã thuộc Chương trình vươn lên thoát khỏi cảnh đói nghèo. RUDEP tổ chức các buổi họp dân để xác định, phân tích và giải quyết vấn đề ở tất cả các xã Chương trình và coi đây là cơ sở, nền tảng cho quá trình xác định những vấn đề khó khăn, vướng mắc và các nhu cầu chủ yếu của hộ nghèo. Các buổi họp dân giúp Chương trình nhận biết và thực hiện các hoạt động của mình trong tương lai một cách phù hợp và có ích cho hộ nghèo nhằm giải quyết các vấn đề ưu tiên của người dân nghèo ở nông thôn.

Thông qua quá trình lập kế hoạch có sự tham gia và hoạt động phân loại hộ giàu nghèo, Chương trình đã nhận biết được các vấn đề hỗ trợ đời sống gây ra nhiều khó khăn, làm hạn chế khả năng tạo thu nhập của hộ nghèo. Đây là các vấn đề chung, tồn tại khá phổ biến ở các hộ nghèo nhất trong cộng đồng. Để đáp ứng vấn đề này, Chương trình đã phân bổ 20% ngân sách của hợp phần một (Hoạt động tạo thu nhập) nhằm hỗ trợ cho các dự án hỗ trợ đời sống, giải quyết các vấn đề về điều kiện sinh sống của người dân nông thôn. Theo kế hoạch, các dự án tạo kế sinh nhai sẽ gián tiếp giúp hộ gia đình tạo thu nhập thông qua việc tổ chức thực hiện các hoạt động khắc phục những nguyên nhân gây đói nghèo và kìm hãm khả năng tạo thu nhập của hộ gia đình.

Do đó, Chương trình tiến hành soạn thảo tài liệu hướng dẫn này để làm công cụ giúp nhân viên RUDEP, Ủy Ban nhân dân các xã và người đại diện cho các tổ chức quần chúng nhận biết, thành lập và thực hiện các hoạt động hỗ trợ đời sống. Quá trình nhận biết, thành lập và thực hiện các hoạt động này phần lớn tập trung vào 3 thành tố chính thuộc mục tiêu trọng tâm của RUDEP cũng như của nhà nước: sự tham gia đầy đủ của hộ gia đình vào tất cả các giai đoạn của những hoạt động; khuyến khích việc áp dụng quá trình lập kế hoạch có sự tham gia; và giảm đói nghèo và nguy cơ bị tổn thương của hộ nghèo ở các khu vực nông thôn trong tỉnh Quảng Ngãi.

Nhận dạng các vấn đề hỗ trợ đời sống có liên quan trực tiếp đến các hoạt động tạo thu nhập tại địa bàn Quảng Ngãi

Chương trình Phát triển Nông thôn Quảng Ngãi (RUDEP) thực hiện nhiều hoạt động có sự tham gia của các nhóm hộ gia đình nghèo, UBND xã và các tổ chức vận động quần chúng ở các xã thuộc Chương trình. Kết quả là nhận biết được một số các vấn đề hỗ trợ đời sống làm hạn chế khả năng tạo thu nhập của hộ gia đình. Mục tiêu của Chương trình chủ yếu tập trung vào hoạt động tạo thu nhập cho cộng đồng và giải quyết các vấn đề hỗ trợ đời sống thường xuyên được các hộ gia đình nghèo nhất nêu lên. RUDEP có thể đáp ứng một phần nhu cầu này bằng cách thực hiện các dự án nhằm giải quyết những vấn đề đó, góp phần nâng cao khả năng tạo thu nhập cho những hộ gia đình này.

Qua việc xem xét kết quả của quá trình xác định, phân tích và giải quyết vấn đề (ở các xã thuộc chu kỳ 1 và chu kỳ 2) ; và qua các hoạt động PRA/PLA, Chương trình đã xác định được các vấn đề hỗ trợ đời sống chính góp phần liên quan với hộ nghèo là:

- Sức khỏe kém, thường xuyên đau ốm và người nhà bị khuyết tật. Đây là những vấn đề thường xuyên được nêu lên và cũng là đặc điểm chính của các hộ nghèo nhất. Chúng được xem như vật cản chủ yếu đối với quá trình tạo thu nhập (và do đó, chúng là một thành tố góp phần gây đói nghèo);
- Không có khả năng tiếp cận và đưa vào ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, không thích nghi với các hoạt động tạo thu nhập, không nhận biết được cơ hội mua bán trên thị trường và năng lực kém trong việc lập kế hoạch kinh doanh hay vay vốn tín dụng là các vấn đề được xác định khá phổ biến trong suốt các cuộc họp xác định vấn đề (đặc biệt là đối với chị em phụ nữ).
- Nguy cơ bị ảnh hưởng hoặc tổn thương bởi thiên tai (lũ lụt, gió bão và hạn hán) cũng được nhiều hộ gia đình nêu lên và cho đó là những nguyên nhân, gây trở ngại lớn cho sản xuất, làm tiêu hao các nguồn lực sẵn có của gia đình và đẩy họ vào cảnh đói nghèo.

Ba vấn đề hỗ trợ đời sống nêu trên chính là những yếu tố cơ bản dẫn đến đói nghèo và gây nhiều khó khăn cho quá trình tạo thu nhập. Sau đây là phân miêu tả tóm tắt từng vấn đề, sự ảnh hưởng của chúng đối với các hoạt động tạo thu nhập hộ gia đình.

Đau ốm thường xuyên và các vấn đề về sức khỏe

Đau ốm thường xuyên và sức khỏe kém được coi là vấn đề bức xúc của nhiều hộ gia đình. Các vấn đề liên quan đến sức khỏe (hộ gia đình thường hay có người đau ốm, dịch vụ y tế nghèo nàn, không có khả năng chạy chữa bệnh tật, v.v..) chiếm bình quân từ 10 đến 20% tổng các vấn đề do dân ở các xã nêu lên khi tham dự các buổi họp. Hoạt động phân loại hộ giàu nghèo do Chương trình tổ chức thực hiện đã cho thấy số hộ nghèo thường xuyên bị đau ốm và có sức khỏe kém là khá phổ biến và chiếm tỉ lệ cao. Ngoài ốm đau và sức khỏe kém, người nhà bị khuyết tật cũng là gánh nặng đối với nhiều hộ gia đình.

Mặc dù đau ốm thường xuyên và trong nhà có người bị khuyết tật nhưng một số hộ vẫn có thể tạo thu nhập cho gia đình. Tuy nhiên, phần lớn số thu nhập này đều dùng để chi trả cho thuốc men và chữa trị bệnh. Ngoài ra, những hộ gia đình có người hay đau ốm thường phải đối mặt với tình trạng thiếu sức lao động, làm ảnh hưởng đến sản xuất nông nghiệp. Đau ốm thường xuyên và sức khỏe kém là các yếu tố làm thiếu sức lao động và dẫn đến đói nghèo, tất cả các yếu tố này đều có mối quan hệ ràng buộc lẫn nhau và góp phần hạn chế khả năng tạo thu nhập của các hộ nghèo.

Ít được học hành và không có khả năng hiểu biết và ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp

Nhiều hộ gia đình nghèo nhất gặp khó khăn trong việc ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp vì hạn chế về trình độ học vấn. Các dịch vụ và kỹ thuật khuyến nông dành cho người nghèo có lẽ vượt ngoài tầm hiểu biết của họ. Đây là trường hợp xảy ra đối với những hộ nghèo nhất, họ ít có kinh nghiệm trong sản xuất nông nghiệp hoặc hạn chế khả năng chi trả cho một số đầu vào cần thiết phục vụ cho việc ứng dụng các kỹ thuật mới. Vấn đề này thường có ý nghĩa và quan trọng đối với chị em phụ nữ ở những hộ gia đình thuộc tất cả các nhóm hạng giàu nghèo.

Nguy cơ bị tổn thương bởi thiên tai và thảm họa xảy ra hàng năm

Nhiều cuộc khảo sát thực hiện trên phạm vi toàn quốc cho thấy có mối liên kết lẫn nhau giữa tính dễ bị tổn thương của hộ gia đình do thảm họa thời tiết (lũ lụt, gió bão ...) và sự đói nghèo. Nhiều hộ dễ bị tổn thương bởi thiên tai, đặc biệt là lũ lụt, phải đương đầu với nhiều khó khăn trong quá trình tạo thu nhập trong suốt mùa lũ và thường xuyên chịu cảnh thiệt hại về mùa màng, giao thông bị cắt đứt và họ bị cô lập hoàn toàn trong suốt thời gian lũ xảy ra. Thiên tai làm mất mát, thiệt hại hoa màu và gia súc gia cầm của nhiều hộ gia đình. Những mất mát này góp phần làm giảm thu nhập hàng năm và đưa nhiều hộ gia đình lâm vào cảnh nợ nần.

Phạm vi, qui mô các dự án hỗ trợ đời sống

RUDEP sẽ hỗ trợ thực hiện các hoạt động đời sống phù hợp nhằm giúp các hộ nghèo cải thiện đời sống. Trọng tâm của các dự án này là thực hiện các hoạt động hỗ trợ cho hộ nghèo một cách trực tiếp hay gián tiếp để họ có thể áp dụng các hoạt động hỗ trợ đời sống phù hợp được tóm tắt dưới đây:

Về vấn đề đau ốm thường xuyên và sức khỏe kém

RUDEP cố gắng để các chương trình cải thiện điều kiện sống có liên quan đến sức khỏe sẽ được tập trung vào những hộ thuộc diện nghèo nhất, đáp ứng các vấn đề về sức khỏe và đồng thời đẩy mạnh các hoạt động tạo thu nhập cho họ. Các dự án hỗ trợ đời sống sẽ được thiết kế nhằm thực hiện các chương trình cải thiện sức khỏe kết hợp với các hoạt động tạo thu nhập phù hợp với nhu cầu của những hộ nghèo nhất. Trên cơ sở đó, các dự án sau đây sẽ được xem là dự án hỗ trợ đời sống:

- Các chương trình cải thiện và tăng cường sức khỏe phải được tập trung hướng vào nhiều thành phần của cộng đồng có vấn đề về sức khỏe (ví dụ như phụ nữ, người lớn tuổi, trẻ em suy dinh dưỡng);
- Các hoạt động sản xuất, cung cấp giáo dục dinh dưỡng và khuyến khích vườn rau gia đình hoặc chăn nuôi gia súc khi thiết kế phải tính đến các vấn đề về sức khỏe, tình trạng thiếu sức lao động hay khả năng làm việc;
- Hỗ trợ các chương trình sức khỏe và an ninh lương thực cấp tỉnh, huyện hay xã nhằm cải tiến việc thực hiện các chương trình sức khỏe ở xã và đặc biệt giúp chúng tập trung vào các hộ nghèo nhất;
- Các chương trình cụ thể khác về sức khỏe sẽ được hỗ trợ bởi các hoạt động tạo thu nhập dành riêng cho người khuyết tật trong cộng đồng.

Về vấn đề trình độ học vấn thấp và khả năng ứng dụng khoa học kỹ thuật bị hạn chế

RUDEP cố gắng để các hoạt động hỗ trợ đời sống liên quan với giáo dục sẽ tập trung vào những hộ nghèo nhất, đáp ứng các vấn đề tạo thu nhập và tăng cường các hoạt động tạo thu nhập phù hợp với nhu cầu và những khó khăn hạn chế của họ kết hợp với các hoạt động tạo thu nhập phù hợp với trình độ và khó khăn trắc trở của họ. Để làm như vậy, cần phải tập trung vào các hoạt động hỗ trợ đời sống sau đây :

- Khuyến khích việc đưa vào ứng dụng các kỹ thuật khuyến nông phù hợp với trình độ và khả năng hiện có của các hộ thuộc diện nghèo nhất, nâng cao năng lực và kiến thức phổ quát của họ (ví dụ: năng lực thực hiện các hoạt động tạo thu nhập phi nông nghiệp);
- Thực hiện các hoạt động xây dựng năng lực, giúp họ tăng thêm khả năng hiểu biết và thừa nhận, hưởng ứng các hoạt động tạo thu nhập (ví dụ: các chương trình đào tạo kỹ năng quản lý tài chính v.v.);
- Tăng cường các hoạt động tạo thu nhập hay các kỹ thuật sản xuất phù hợp với từng thành phần riêng biệt (ví dụ: phụ nữ nghèo, phụ nữ độc thân hay góa bụa, thanh niên), những người gặp không ít khó khăn trong quá trình tiếp cận và thực hiện nhiều cách làm ăn truyền thống hơn trong cộng đồng (chẳng hạn như chăn nuôi gia súc).

Về vấn đề dễ bị tổn thương bởi thiên tai

RUDEP cố gắng để các hoạt động hỗ trợ đời sống có liên quan tới tính dễ bị tổn thương do thiên tai sẽ tập trung chủ yếu vào các hộ nghèo nhất và có nguy cơ bị tổn thương cao nhất nhằm giải quyết vấn đề tạo thu nhập họ đã nêu ra, đẩy mạnh các hoạt động tạo thu nhập phù hợp với nhu cầu và nguồn lực hạn chế của những hộ nằm trong diện này cũng như các đối tượng đặc biệt trong cộng đồng. Các dự án hỗ trợ đời sống có thể được thực hiện nhằm làm giảm bớt mức độ tổn thương do thiên tai gây ra, kết hợp với các hoạt động tạo thu nhập phù hợp với điều kiện hạn chế của các hộ nghèo nhất và có khả năng cao bị tổn thương. Căn cứ vào đó, các hoạt động hỗ trợ đời sống sẽ được quan tâm xem xét gồm:

- Các hoạt động giúp nhận biết và đẩy mạnh quá trình tạo thu nhập cho hộ nghèo và có nguy cơ bị tổn thương có thể thực hiện được trong suốt thời gian hạn hán và lũ lụt xảy ra trong những xã, thôn, xóm dễ bị hạn hán, lũ lụt;
- Các hoạt động thu nhập trọng điểm giúp làm giảm bớt mức độ tổn thương do thiên tai gây ra và mức độ thiệt hại mùa màng đối với các vấn đề về sản xuất, đặc biệt là tập trung vào sản xuất nông nghiệp;
- Hỗ trợ một số chương trình và hành động nhằm giúp hộ nghèo có cơ hội nắm bắt thông tin và tiếp cận dịch vụ tín dụng trong mùa mưa lũ, tạo điều kiện để họ có thể trang trải các nhu cầu tối thiểu cho sinh hoạt gia đình trong suốt thời gian lũ lụt và hạn hán.

Xác định dự án hỗ trợ đời sống

Các dự án hỗ trợ đời sống cải thiện sức khỏe, trình độ học vấn hay giảm nhẹ mức độ bị tổn thương khi đề xuất cần phải nêu rõ từng vấn đề hỗ trợ đời sống cụ thể được xác định như thế nào và xuất phát từ đâu. Trên tinh thần đó, dự án phải đáp ứng và giải quyết được một vấn đề nào đó cho xã hay cho từng bộ phận cụ thể trong cộng đồng (thôn/xóm riêng biệt) hoặc cho các thành phần dân số khác nhau (phụ nữ nghèo). Do đó, các dự án phải được xác định dựa trên những yếu tố sau:

- Xem xét và rà soát lại dữ liệu có được từ các buổi họp dân xác định, phân tích và giải quyết vấn đề; xem xét từng vấn đề hỗ trợ đời sống cụ thể được coi là ưu tiên cao do dân nêu lên trong các buổi họp;
- Rà soát lại các hoạt động PRA/PLA đã tổ chức thực hiện dưới xã (hoạt động phân loại hộ giàu nghèo chẳng hạn) nhằm tìm ra vấn đề nổi cộm của các thành phần dân cư nghèo trong cộng đồng;
- Các hoạt động tạo thu nhập đang được thực hiện và bị ách tắc do bà con hạn chế về trình độ và năng lực;
- Các cuộc họp với thôn, UBND xã hoặc các tổ chức vận động quần chúng mà bộc lộ một vấn đề do dân nêu ra và đồng thời thể hiện sự quan tâm hưởng ứng của các cơ quan tổ chức này trong việc thực hiện các hoạt động hỗ trợ đời sống hỗ trợ cho các hoạt động tạo thu nhập;
- Các cuộc họp với UBND xã, các ban cấp xã hoặc cán bộ các tổ chức vận động quần chúng mà bộc lộ các chương trình hành động mà địa phương đang thực hiện và có thể được hỗ trợ, cải thiện khi có sự hỗ trợ của RUDEP.

Một phần quan trọng trong quá trình xác định các hoạt động hỗ trợ đời sống là sự cần thiết phải tham vấn những hộ gia đình nghèo, cộng đồng và người hưởng lợi.

Lập dự án hỗ trợ đời sống

Quy trình thành lập các dự án hỗ trợ đời sống gồm có 3 phần chính rất cần thiết là:

- Tham vấn các hộ nghèo về qui mô vấn đề và các hoạt động khả thi có thể thực hiện được;
- Mối quan hệ giữa vấn đề với hoạt động tạo thu nhập, và dự án hỗ trợ đời sống sẽ hỗ trợ các người hưởng lợi như thế nào trong quá trình tạo thu nhập;
- Mục tiêu và mức độ tập trung của dự án vào những hộ nghèo.

Dự án đề xuất phải do chính người được hưởng lợi thành lập với sự trợ giúp của nhân viên phát triển huyện. Các trường hợp khác chỉ được chấp nhận khi chúng được tổ chức thực hiện bởi một tổ chức quần chúng hoặc một phòng ban chức năng nào đó thuộc cấp xã. Tuy nhiên, các dự án này phải được đưa ra thảo luận với các đối tượng được hưởng lợi nhằm đảm bảo rằng dự án sẽ đáp ứng được các vấn đề hỗ trợ đời sống gây ảnh hưởng nặng nề đến các bộ phận dân cư nghèo nhất trong cộng đồng. Trong quá trình thành lập dự án, các nhân viên phát triển huyện đóng vai trò tạo điều kiện thuận lợi và có trách nhiệm giúp bà con nông dân phát thảo ra một dự án và các hoạt động nằm trong phạm vi của dự án đó.

Ngân sách cho các dự án hỗ trợ đời sống và tạo thu nhập

Ngân sách sẽ phụ thuộc vào các hoạt động thực hiện và số lượng người được hưởng lợi. Tuy nhiên, Chương trình phân bổ một lượng ngân sách là 20.000.000 VND cho mỗi dự án hỗ trợ đời sống và tạo thu nhập, với 6 dự án ở mỗi xã cho năm tài chính 2003 - 2004. Đây là con số dự kiến. Tất cả các dự án đề xuất đều phải có phần dự trù ngân sách chi tiết. Ngân sách này sẽ được PMU xem xét trước khi cấp kinh phí.

Quy trình xác định, lập, phê duyệt dự án hỗ trợ đời sống

10 bước

1. Các nhóm hoạt động, hiệp hội, tổ chức vận động quần chúng xã nêu tên và một số thông tin chính về dự án mà nhóm hoặc tổ chức đề nghị.
2. Các nhóm, tổ chức gửi đề nghị lên nhóm tiếp xúc xã
3. Nhóm tiếp xúc xã tổng hợp, có văn bản gửi Nhóm tiếp xúc huyện, PMU.
4. PMU xem xét các ý kiến về dự án và gửi văn bản chấp thuận cho CCG và DCG, đề nghị lập các đề xuất dự án phù hợp.
5. Các nhóm chuẩn bị đề xuất hoàn thiện cho mỗi dự án được chấp thuận.
6. Các nhóm, tổ chức trình dự án, lập kế hoạch hoạt động lên CCG. CCG trình lên DCG và PMU. UBND xã phê duyệt dự án.
7. PMU thẩm định các dự án và hoặc là gửi văn bản chấp thuận cho DCG, CCG và nhóm hoạt động về đời sống hoặc là yêu cầu DDO làm việc với nhóm để cải tiến chất lượng đề xuất trước khi trình lại.
8. BQL phân bổ kinh phí cho dự án được phê duyệt. Thông thường, kinh phí này sẽ được chia ra 3 loại: (i) khi dự án gồm có hợp đồng với một đơn vị nhà nước về tư vấn và hướng dẫn kỹ thuật hoặc khi kinh phí mua dịch vụ, hàng hoá trên 5 triệu đồng thì BQL sẽ truyền kinh phí vào tài khoản của đơn vị tại kho bạc nhà nước hay ngân hàng; (ii) BQL có thể cấp tiền mặt cho nhóm hỗ trợ đời sống từ 5 triệu đồng trở xuống, phục vụ cho việc mua thiết bị, vật liệu, tư liệu ... (có sự hướng dẫn của Nhân viên phát triển huyện); (iii) BQL có thể trực tiếp mua các dịch vụ, hàng hoá phục vụ dự án trong những trường hợp khẩn cấp (hạn hán, lũ lụt ...) hoặc khi thiết bị, vật liệu, tư liệu ... không sẵn có tại địa phương.
9. Các nhóm hoạt động hỗ trợ đời sống triển khai thực hiện dự án
10. DDO và nhóm hoạt động theo dõi và đánh giá dự án.

Thẩm định và phê duyệt các đề xuất hỗ trợ đời sống

Tất cả các dự án hỗ trợ đời sống đề nghị lên sẽ được Ban quản lý Chương trình thẩm định trước khi DPC phê duyệt. Có thể tổ chức một cuộc họp để các bên gồm có vấn phát triển Chương trình, trưởng đoàn Úc và Việt Nam và nhân viên phát triển huyện bàn bạc dự án đề nghị và kế hoạch thực hiện. Các dự án sẽ được đánh giá, thẩm định phần lớn dựa trên các tiêu chí sau:

- Mối quan hệ giữa dự án với mục tiêu của RUDEP và hoạt động tạo thu nhập, sự tác động của dự án đến quá trình cải thiện khả năng tạo thu nhập của những hộ gia đình được hưởng lợi;
- Nhận ra vấn đề và những người hưởng lợi từ dự án sẽ được xác định như thế nào;
- Mức độ tập trung, hướng vào hộ nghèo của dự án;
- Mục tiêu và tính khả thi của dự án (thẩm định dựa trên kế hoạch thực hiện, kể cả kế hoạch theo dõi đánh giá, số người hưởng lợi và ngân sách);
- Tính bền vững và kế hoạch hoạt động.

MẪU LẬP DỰ ÁN HỖ TRỢ ĐỜI SỐNG

TÊN DỰ ÁN

Tên xã

Ngày tháng năm đệ trình dự án

1. Bối cảnh và địa điểm

Miêu tả ngắn gọn tình hình kinh tế, xã hội ở thôn/xóm/làng /xã.

2. Vấn đề

Nêu vấn đề mà dự án sẽ giải quyết đã được nhận biết và xác định như thế nào, thông tin về tính phổ biến của vấn đề ở những hộ nghèo (ví dụ: các dữ liệu cơ bản có liên quan đến vấn đề; kết quả phân loại hộ giàu nghèo; kết quả xác định, phân tích và giải quyết vấn đề; hoạt động PRA/PLA ..)

3. Mục tiêu

Nêu mục tiêu của dự án, gồm cả các chỉ số và kết quả đầu ra theo mong đợi.

4. Lý do

Nêu lý do lập dự án và mối quan hệ giữa dự án với việc tạo thu nhập.

5. Những người hưởng lợi

Chủ dự án: Nêu tên nhóm hoạt động hoặc tổ chức vận động quần chúng của xã và người chịu trách nhiệm chính. Ai là đối tượng ưu tiên được hưởng lợi (số lượng người hưởng lợi và mức độ giàu nghèo của họ). Nếu có thể thì lập danh sách những người hưởng lợi.

6. Kế hoạch thực hiện

Nêu quá trình thực hiện và dự kiến kế hoạch thực hiện, có trình bày rõ nội dung từng hoạt động, thời gian và người đảm trách.

7. Dự trù ngân sách

Lập dự trù ngân sách chi cho các hoạt động: trang thiết bị vật tư, tài liệu, tập huấn đào tạo và chi phí khác (tất cả dự trù chi đều phải trình bằng biểu bảng).

8. Giới tính

Giới tính và các vấn đề về giới tính sẽ được đưa vào dự án như thế nào.

9. Môi trường

Mức độ dự án gây ảnh hưởng, tác động đến môi trường và những vấn đề về môi trường (nếu có) sẽ được xử lý như thế nào.

10. Tính bền vững

Nêu tính bền vững của dự án (vận hành và duy tu bảo dưỡng).

11. Kế hoạch thực hiện và công tác

Nêu công tác theo dõi đánh giá, bao gồm các công cụ theo dõi đánh giá và một kế hoạch cụ thể.

Chữ ký

Đã ký

.....

Đại diện nhóm hoạt động/ Tổ chức quần chúng

.....

Nhân viên phát triển huyện

Ngày..... tháng.....năm.....

Dự án phải được lập bởi Nhóm hoạt động, Tổ chức Quần chúng hoặc các Ban chức năng ở cấp xã và có chữ ký của thành viên chủ chốt trong Nhóm (đại diện Nhóm) hay người đứng đầu Tổ chức Quần chúng có trách nhiệm thực hiện. Dự án phải được nhân viên phát triển huyện ký.

Công văn hỗ trợ, đồng ý của chính quyền xã

Dự án đề xuất phải kèm theo công văn đồng ý hỗ trợ của UBND xã/ nhóm tiếp xúc xã.